

רפואה שלמה

הרופא הראשון הזכור לי נקרא ד"ר מגילה. היה מגיע למושבה אחרי רכיבה בת שעתיים מגידדה, עם שמשיה בקיץ ומטריה בחורף. היה גאה מאוד בידיעתו את השפה הצרפתית.

רופא נוסף-נחשב יותר מהראשון, שמו היה ד"ר אמין מהכפר דיר מימס. הלה ידע גם אנגלית, ולמד בביירות באוניברסיטה האמריקאית, וכינויו "אבו חמשה" ניתן לו על התשלום הגבוה שדרש - חמישה בשליקים. בהמשך הזמן ולסירוגין היו גם רופאים יהודים במושבה. ד"ר שטרן, ד"ר טבומייסקי, ד"ר עפרון, הרופאה ד"ר בן-עמי וד"ר סטרנין (היה במטולה בתחילת מאורעות תל-חי).

הטיפול השוטף, היום-יומי, ניתן על ידי הרוקח הורביץ. הורביץ זה, כאשר היה מתארח בביתנו בשבת, היה מספר אגב עישון סיגריה ושתיית תה שהנה "מרח" כך וכך זוגות עיניים. גם שמן קיק היה נותן. בילדותי היה כבר אדם זקן, נשען על מקל ונעזר בנער-עוזר. גם ביסוד המעלה היה חובש כזה. היו מספרים עליו שלשאלה אם מותר בפסח לקבל כינין, הציע לכתוש את האפיקומן ולבלוע: "זה יעזור".

העברת חולה באותם ימים לבית החולים היה מבצע מיוחד. זכור לי מקרה כאשר נער³⁹ שעבד במושבה חלה קשה, והיה צורך להעבירו לצפת, לבית החולים של המיסיון (היה זה בשנת 1909-1910, בית החולים היהודי בצפת נבנה מאוחר יותר). ובכן, הכינו תיבה מתאימה בגדלה לשכיבת אדם, לתיבה ארבעה יצולים, שניים קדימה ושניים מאחור. את היצולים קשרו לאוכפים של שתי פרדות ואלה צעדו לאט לאט בשביל ראש פינה בוואדי⁴⁰ ועד צפת. לאפיריון כזה קראו "טכטראוון".

תרצה הקטנה הכניסה פעם גרעין אפונה לאף, הגרעין תפח והאף התנפח. ד"ר מגילה הוציא את הגרעין ודרש סכום כפול מהרגיל: "אופרסיון!" (ניתוח, בצרפתית).

הרופא ד"ר שבתאי מלכין התגורר בראש-פינה והיה מטפל בחולים במשמר הירדן וביסוד-המעלה.

היה רוכב על חמור לבן, מסתכן ומגיע לחוליו בקיץ ובחורף, גם כאשר נחל החנדאגי עבר על גדותיו.